

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag
angående tillämpning av vissa i riket gällan-
de författningar rörande avlöning i skogs-
och flottningsarbeten.

I riket gäller alltsedan den 1 januari 1965 en lag om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten (FFS 699/64), vilken lag skall tillämpas i stället för lagen om arbetsavtal (FFS 320/70) då fråga är om arbetsavtal som ingås inom de branscher på vilka förstnämnda lag är tillämplig. Lagen om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten gäller ej i landskapet, enär landstinget jämlikt 13 § 1 mom. 6 punkten självstyrelselagen tillkommer lagstiftningsrätt i frågor rörande arbetsavtal. Denna lagstiftningsrätt har landstinget utnyttjat endast i så måtto att lagen om arbetsavtal antagits som blankettlag (5/71), varför sistnämnda lag är tillämplig här även på arbetsavtal som träffas i skogsbranschen.

Lagen om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten avviker från lagen om arbetsavtal huvudsakligen däri att avtalsfriheten beträffande de löner som skall erläggas inom ifrågavarande branscher är mer begränsad än enligt lagen om arbetsavtal. Sålunda är arbetsgivare enligt lagen om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten skyldig att erlagga avlöning i enlighet med det kollektivavtal som statsrådet fastställt att skall anses vara allmänt på området i fråga. En motsvarande skyldighet förekommer visserligen enligt lagen om arbetsavtal men med den skillnaden att förekomsten av flere kollektivavtal i samma bransch kan medföra att inget avtal skall anses vara allmänt, varav följer att arbetsgivare som ej såsom avtalspart är bunden av kollektivavtal överhuvudtaget icke behöver följa något som helst dylikt avtal. I sådana fall är avtalsfriheten sålunda total.

Även om antalet arbetstagare i skogsbranschen hos oss är relativt lågt och även om lönerna i allmänhet här ej torde understiga de löner som erlägges för motsvarande arbete i riket, föreligger dock ej skäl att fortsättningsvis låta ifrågavarande arbetstagare här befinna sig i ett sämre läge än i riket såvitt fråga är om skyldigheten för arbetsgivaren att erlagga viss minimilön. Fördenskull är det ändamålsenligt att bringa ifrågavarande bestämmelser i kraft även i landskapet, vilket lämpligast sker genom antagande av lagen om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten och den på grund därav utfärdade förordningen om avlöning i skogs- och flottningsarbeten (FFS 169/65) medelst en blankettlag, varvid de på statens myndigheter enligt ifrågavarande författningar ankommande uppgifterna här ankommer på landskapsstyrelsen till den del fråga är om uppgifter som omfattas av landskapets förvaltningsbehörig-

het. Enär lagen ej kan tillämpas retroaktivt, föreslås att i slutstadgandet uttryckligen utsäges att den skall tillämpas enbart på sådana arbetsavtal som ingås efter dess ikraftträdande.

Lagen om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten och förordningen om avlöning i skogs- och flottningsarbeten bifogas denna framställning.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande avlöning i skogs- och flottningsarbeten.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

För tryggnad av en rättvis och skälig löne- och förtjänstnivå i skogs- arbeten skall, med i 2 § angivna undantag, lagen om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten (FFS 699/64) och förordningen om avlöning i skogs- och flottningsarbeten (FFS 169/65) äga tillämpning i landskapet Åland.

De i 1 mom. angivna författningarna tillämpas sådana de lyder då denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring skall de ändrade bestämmelserna, såvitt ej annat följer av stadgandena i denna lag, gälla framtiden för deras ikraftträdande i riket. Upphäves någon i 1 mom. angiven författning skall dess giltighet i landskapet upphöra samtidigt som i riket.

2 §.

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § 1 mom. angivna författningarna ankommer på statens myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, såvitt dessa uppgifter enligt 19 § självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapet.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1977. Lagen skall icke tillämpas på arbetsavtal som ingåtts före dess ikraftträdande.

Mariehamn, den 18 februari 1977.

L a n t r å d

Lagberedningschef

Alarik Häggblom

Christer Jansson.

N:o 169.

Förordning

om avlöning i skogs- och flottningsarbeten.

Given i Helsingfors den 12 mars 1965.

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden hörande till socialministeriets verksamhetsområde stadgas med stöd av 13 § lagen den 30 december 1964 (699/64) om avlöning i skogs- och flottningsarbeten:

1 §.

Lagen om avlöning i skogs- och flottningsarbeten benämnes i denna förordning avlöningslagen.

2 §.

Vid den i 2 § 1 mom. avlöningslagen avsedda jämförelsen av förtjänstnivån hänföres till arbetstiden den tid, som på den egentliga arbetsplatsen använts för arbetet, jämte sedvanliga vilostunder. I arbete, i fråga om vilket lagen om arbetstid tillämpas, hänföres till arbetstiden även färden eller transporten från en av arbetsgivaren fastställd utgångspunkt till den egentliga arbetsplatsen och återfärden därifrån till utgångspunkten.

Arbetares yrkesskicklighet i skogs- och flottningsarbeten bedömes på grundvalen av hans utbildning eller genom praktisk erfarenhet inhämtad arbetsskicklighet.

3 §.

På socialministeriets skogslöneavdelning och densamma underlydande skogslönenämndigheter ankommer:

1) att insamla och kontrollera uppgifter samt statistik angående avlöningen i skogs- och flottningsarbeten;

2) att verkställa inspektioner och undersökningar för övervakning av avlöningslagens efterlevnad på arbetsplatserna även som meddela arbetsgivare och arbetstagare uppgifter och anvisningar samt till dem avge utlåtanden om den avlöning, som skall erläggas enligt lag;

3) att med tillämpning av de av socialministeriet med stöd av 5 § 2 mom. av-

löningslagen utfärdade föreskrifterna på anhängan av arbetsgivare eller arbetstagare undersöka meningsskiljaktigheter i fråga om avlöningen på skogs- och flottningsarbetsplatser, för utredning av saken vid behov höra arbetsgivaren eller dennes representant samt arbetstagaren och av arbetstagarna inom sig mähända utsedd förtroendeman samt för arbetsgivaren och arbetstagarna klargöra till vilken avlöning arbetstagarna enligt avlöningslagen äro berättigade;

4) att då enighet om lön icke genom underhandlingar kunnat nås, delgiva arbetsgivare och arbetstagare sitt beslut angående arbetslöner, samt sedan vetskaper erhållits därom, att parterna icke nöjas åt avgörandet, ifall ärendet är av principiell betydelse underställa detta skogslönenämndens avgörande;

5) att enligt anvisningar av skogslönenämnden vidtaga de åtgärder, vilka enligt 11 § avlöningslagen äro nödiga för övervakningen av att skogslönenämndens beslut efterkommes och för bistående av arbetstagarna i de åtgärder, som mähända äro nödiga för beslutets verkställighet;

6) att utföra sådana undersökningar rörande skogs- och flottningsarbeten, som socialministeriet finner nödiga för verkställigheten och tillämpningen av avlöningslagen;

7) att vid behov göra framställningar för avhjälpan av missförhållanden och bristfälligheter, som iakttagits inom dess verksamhetsområde; samt

8) efter att ha konstaterat sådan överträdelse av stadgandena i avlöningslagen,

som stadgas i 12 §, hos vederbörande allmänna åklagare göra anmälan om saken för väckande av åtal.

4 §.

Myndigheter, vilka övervaka skogs- och flottningslönerna, skola vid utförande av uppgifter, som angå övervakning, insamling av statistik och undersökning, äga rätt:

- 1) att fritt besöka arbetsplats;
- 2) att samtala med arbetstagarna för att av dessa erhålla de uppgifter de behöva för att kunna fullfölja sitt uppdrag;
- 3) att av arbetsgivare erhålla uppgifter om avlöningen på arbetsplatsen samt att genomgå för övervakningsuppgiften nödiga handlingar; ävensom
- 4) att vid behov erhålla handräckning av myndigheterna.

5 §.

Angående insamlingen av uppgifter för statistiken över avlöningarna i skogs- och flottningsarbeten gäller i tillämpliga delar, vad i lagen den 5 mars 1954 om lämnande av vissa uppgifter för officiell statistik (96/54) är stadgat.

6 §.

Skogslönenämnden består av en ordförande samt minst tio andra medlemmar och samma antal suppleanter, vilka samtliga förordnas av statsrådet. Medlemmarna och suppleanterna förordnas för tre år i sänder. Av medlemmarna skola två vara sådana med skogs- och flottningsbranschen förtrogna personer, som icke kunna anses representera vare sig arbetsgivar- eller arbetstagarkretsarna. Av de övriga medlemmarna skola minst tre representera de arbetsgivare, som undertecknat det kollektivavtal, vilket bör anses vara allmänt och minst tre de arbetstagarorganisationer, som undertecknat

Helsingfors den 12 mars 1965.

Republikens President
URHO KEKKONEN.

Minister K. Sorkio.

sagda kollektivavtal. I fråga om övriga medlemmar böra undertecknarna av kollektivavtalet beredas tillfälle att göra framställning.

7 §.

Skogslönenämnden sammanträder på kallelse av ordföranden. Nämnden är beslutför, då utom ordföranden minst fem medlemmar äro närvarande.

Då ärenden behandlas i skogslönenämnden, blir den åsikt beslut, som omfattas av majoriteten. Falla rösterna lika, avgör ordförandens röst.

Över ärenden, som behandlas vid skogslönenämndens sammanträden, skall föras protokoll.

8 §.

På skogslönenämnden ankommer:

- 1) att följa med utvecklingen av skogs- och flottningslönerna samt vid behov hos socialministeriet göra framställningar och initiativ rörande dem;

2) att på begäran av socialministeriet och ministeriet underlydande skogslönemyndigheter avgiva utlåtande därom, huruvida avlöningsslagen skall tillämpas i något fall, som behandlas av dessa;

3) att handlägga sådana i 9 § avlöningsslagen avsedda samt andra ärenden angående lagens tillämpning eller övervakning av dess efterlevnad, som uppdragits åt den av skogslönemyndigheterna; ävensom

4) att utföra även andra uppdrag angående skogs- och flottningsarbeten eller med dem sammanhängande åligganden som uppdragits åt den av socialministeriet.

9 §.

Närmare föreskrifter om tillämpningen och verkställigheten av denna förordning utfärdas vid behov av socialministeriet.

N:o 699.

Lag

om avlöningen i skogs- och flottningsarbeten.

Given i Helsingfors den 30 december 1964.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

För tryggnad av en rättvis och skälig löne- och förtjänstnivå skall i skogs- och flottningsarbeten iakttagas vad i denna lag stadgas.

I fråga om arbetsgivare, som är bunden av kollektivavtal, vilket omfattar hela landet, och arbetstagare, som är i hans tjänst och tillhör arbetstagarernas arbetsmarknadsorganisation, gäller dock, med avvikelse från vad ovan i 1 mom. är sagt, vad i kollektivavtalet och lagen om kollektivavtal är föreskrivet.

2 §.

Arbetsgivare är skyldig att erlagga avlöning av minst den storlek, som förutsättes i det i skogs- och flottningsarbete gällande kollektivavtal, som bör anses vara allmänt. De i kollektivavtal överenskomna lönerna böra, med beaktande av den tid som användes till arbetet och arbetstagarernas yrkesskicklighet, motsvara minst den genomsnittliga förtjänstnivå de manliga arbetstagarerna inom träförädlingsindustrin åtnjuta.

På statsrådet ankommer att konstatera och tillkännagiva, vilket kollektivavtal, som för tillfället bör anses vara allmänt på området eller, om sådant saknas, vilket tidigare kollektivavtal på området, som härvid bör anses utgöra grund för fastställandet av lönerna.

3 §.

Tillsynen över denna lags efterlevnad utförs av socialministeriet, som även drager

försorg om uppgörandet av statistik över avlöningen i skogs- och flottningsarbeten. Dessa uppgifter skötas av socialministeriets skogslöneavdelning, i vilken, inom ramen för statsförslaget, förutom extraordinarie avdelningschef och överinspektör finnas andra extraordinarie befattningshavare samt tillfälliga funktionärer.

Under ministeriet lydande skogslönemyndigheter äro extraordinarie och tillfälliga distriktsinspektörer samt biträdande inspektörer för skogslöneärenden. Distriktsindelningen fastställs av socialministeriet.

Ovan i denna paragraf avsedda uppgifter eller en del av dem må genom förordning uppdragas även åt annan myndighet.

4 §.

Ovan i 3 § avsedda skogslönemyndigheter äga rätt att av arbetsgivare och arbetstagare erhålla uppgifter om avlöningarna på arbetsplatsen samt att verkställa de undersökningar, som påkallas av tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

5 §.

Skogslönemyndigheterna skola för åstadkommande av enhetlig tillämpning av kollektivavtalen samarbeta med distriktsombudsmän och organ, vilka, utsedda av de arbetsmarknadsorganisationer som undertecknat kollektivavtalet, övervaka detta.

1614

N:o 699

Socialministeriet utfärdar efter överläggning med arbetsmarknadsorganisationerna närmare anvisningar angående detta samarbete.

6 §.

Arbetsgivare, på vars arbetsplats menings- skiljaktigheter yppa sig om den avlöning, som skall följas, må anhänga, att den myndighet, som utövar tillsyn över lönerna i skogs- och flottningsarbeten, skall utreda ärendet. Om arbetstagarna på arbetsplatsen bland sig valt förtroendeman, bör denne beredas tillfälle att deltaga i ärendets utredande.

7 §.

Arbetstagare, som anser, att arbetsgivaren till honom erlägger lägre lön än han enligt kollektivavtalet eller denna lag är berättigad att erhålla, må för sakens utredande göra anmälan därom till skogslönemyndigheterna.

Arbetar anmälaren på ovan i 1 § 2 mom. avsedd arbetsplats, har han rätt att göra sin anmälan antingen till det i kollektivavtalet avsedda distriktsombudet för arbetsgivar- eller arbetstagarparten eller till skogslönemyndigheten.

8 §.

För behandling av frågor, som uppkomma i samband med tillsynen över denna lags efterlevnad och i samband med lagens tillämpning, tillsättes vid socialministeriet en skogslönenämnd, vars ordförande och ledamöter förordnas av statsrådet.

9 §.

Ätnöja sig arbetsgivare och arbetstagare icke med skogslönemyndighets beslut i ärendet.

2 §.

Helsingfors den 30 december 1964.
Arbetsgivare och arbetstagare i skogs- och flottningsarbete gällande kollektivavtal, som bör anses vara allmänt. De i kollektivavtal överenskomna lönerna bör, med beaktande av den tid som användes till arbetet och arbetstagarnas yrkesskicklighet, motsvara minst den genomsnittliga förtjänstnivå de manliga arbetstagarna inom trä- och träredningsindustrin åtnjuta.

På statsrådet ankommer att konstatera och påpeka, att kollektivavtal, som för ett fall bör anses vara allmänt på området, om sådant saknas, vilket tidigare kollektivavtal på området, som härvid bör anses ligga grund för fastställandet av lönerna.

3 §.

För att denna lags efterlevnad ut- socialministeriet, som även dräger

rörande arbetslön, skall ärendet, om det an- ses ha principiell betydelse, av myndigheten underställas skogslönenämnden för avgörande.

10 §.

Skogslönenämndens beslut utgives till vederbörande avgiftsfritt. Ändring i sådant be- slut må icke sökas.

11 §.

Skogslönemyndigheten åligger att tillse, att arbetsgivare iakttaga skogslönenämndens be- slut, och att i mån av möjlighet bistå arbets- tagare i de åtgärder, som måhända erfordras för dess verkställande.

12 §.

Arbetsgivare eller ställföreträdare för ho- nom, som vägrar att lämna i 4 § avsedda upp- gifter eller avsiktligt lämnar oriktiga upp- gifter eller förhindrar eller försvårar under- sökning, som skogslönemyndigheten med stöd av denna lag verkställer, straffas med böter.

Detsamma gäller beträffande arbetsgi- vare, som trots skogslönemyndighetens an- märkning eller annars fortgående låter ut- föra skogs- och flottningsarbeten mot under- betalning.

13 §.

Närmare föreskrifter om verkställandet och tillämpningen av denna lag utfärdas genom förordning.

14 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1965. Lagen skall icke tillämpas på arbetsför- hållanden, som uppkommit före dess ikraft- trädande.

Under ministerns ledning skall en kommission för att utreda och förbereda denna lag.

Övan i denna paragraf avsedda uppgifter eller en del av dem må genom förordning uppdragas även åt annan myndighet.

Republikens President

URHO KEKKONEN.

Övan i 3 § avsedda skogslönemyndigheter äga rätt att av arbetsgivare och arbetstagare erhålla uppgifter om avlöningarna på ar- betsplatsen samt att verkställa de undersök- ningar, som påkallas av tillsynen över efter- levnaden av denna lag.

Minister K. Sorkio.

5 §.

Skogslönemyndigheterna skola för åstad- kommande av enhetlig tillämpning av kollek- tivavtalen samarbeta med distriktsombuds- män och organ, vilka utsedda av de arbets- marknadsorganisationer som undertecknat kollektivavtalet, övervaka detta.

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 28/1976-77 med anled- ning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag angäen- de tillämpning av vissa i riket gällande författ- ningar rörande avlöning i skogs- och flottnings- arbeten.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt lag- utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört landskapsforstmästa- ren Paul Holmfors och lagberedningschefen Christer Jansson, värdsamt anföra följande.

Lagutskottet, som har noterat att framställningen tillkommit utan att chefen för landskapsstyrelsens skogsbruksbyrå eller andra sakkunniga inom branschen har hörts, har erfarit att det för skogs- och flottningsbranschen torde före- komma endast ett kollektivavtal i hela riket, vilket avtal även inom land- skapet Åland tillämpats av såväl landskapsstyrelsen som övriga arbetsgivare inom branschen. Kollektivavtalets allmänna bestämmelser och lönetariffer har även funnits att tillgå i svensk översättning.

I riket gällande lag och förordning om avlöning i skogs- och flottningsarbe- ten föreslås medelst blankettlag bliva antagna även inom landskapet Åland, dock sålunda att de ur författningarna härrörande förvaltningsuppgifterna skulle handhas av landskapsstyrelsen. Författningarna förutsätter emellertid en rätt omfattande förvaltnings- och övervakningsapparat, som landskapet åtminstone inte inom denna bransch för närvarande torde förfoga över och som icke heller planerats. Då Landstinget ej heller genom landskapslagstiftning kan ålägga riksmyndigheter att åtaga sig förvaltningsuppgifter i ärenden, som lyder under självstyrelsen, utan dessa åligganden i så fall skall regle- ras genom överenskommelseförordning, har lagutskottet funnit att lagförsla- get kräver ytterligare beredning. Lagutskottet har även erfarit att avsak- naden av ifrågavarande lagstiftning icke hittills vållat några problem inom landskapet när riksmyndigheterna i praktiken fullt tillfredsställande har skött de övervakningsuppgifter författningarna förutsätter.

Med hänvisning till det anförda får lagutskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta lagförslaget.

Mariehamn den 10 mars 1977.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande

Patrick Donner
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordf. Andersson samt leda- möterna Dahlman, Berg och Elmer Jansson.